

Kamerkoor Poco Più uit Nijmegen
en Collegium Vocale Zutphen
zingen delen uit

ELIAS

van Felix Mendelssohn

onder leiding van
Saskia Regtering

met medewerking van
Tiemo Wang, bariton

en vocaal ensemble
Carin de Ruijter, sopraan
Marije Heemskerk, mezzosopraan
Sjoukje Osinga, alt

Wim Roelfsema, orgel

Zondag 3 november 2019 om 12:00u
Grote Kerk, Grote Molenstraat 2, Elst

Zondag 17 november 2019 om 15:30u
Eusebiuskerk, Kerkplein 1, Arnhem

PROGRAMMA

Delen uit het oratorium Elias, opus 70 van Felix Mendelssohn

1. Koor - Hilf, Herr! Willst du uns denn gar vertilgen?
2. Duet (sopraan I/II) met koor - Herr, höre unser Gebet/ Zion streckt ihre Hände aus
5. Koor - Aber der Herr sieht es nicht
7. Koor - Denn er hat seinen Engeln befohlen über dir
9. Koor - Wohl dem, der den Herrn fürchtet
10. Recitatief (Elias, Ahab/tenor) en koor - So wahr der Herr Zebaoth lebet
11. Koor - Baal, erhöre uns!
12. Recitatief (Elias) en koor - Rufet Lauter! Denn er is ja Gott!
13. Recitatief (Elias) en koor - Rufet Lauter! Er hört euch nicht
14. Aria (Elias) Herr Gott Abrahams, Isaacs und Israels
15. Koor - Wirf dein Anliegen auf den Herrn
22. Koor - Fürchte dich nicht, spricht unser Gott
23. Recitatief (Elias, Königin) en koor - Der Herr hat dich erhoben aus dem Volk
24. Koor - Wehe ihm! Er muss sterben!
26. Aria (Elias) - Es ist genug
27. Recitatief (tenor) - Siehe, er schläft unter dem Wacholder
28. Terzett (sopr I/sopr II/alt) - Hebe deine Augen auf
29. Koor - Siehe, der Hüter Israels
32. Koor - Wer bis an das Ende beharrt
33. Recitatief (Elias, der Engel) - Herr, es wird Nacht um mich
34. Koor - Der Herr ging vorüber
35. Recitatief en kwartet (sop I/sop II, alt I/alt II) en koor - Seraphim standen über ihm/ Heilig ist Gott der Herr

OVER HET PROGRAMMA

Het oratorium vertelt het verhaal van de profeet Elias. Hij leefde in Israël in de 9e eeuw voor onze jaartelling, tijdens de regering van koning Achab. De Israëlieten waren in die tijd ook goden als Baal gaan aanbidden. Elias propageerde het monotheïsme en verkondigde dat Jahweh de enige ware God was. Elias trok al predikend door het land en leefde van wat hij in de natuur vond of hem door de mensen werd geschonken. Men geloofde dat hij in staat was regen te maken of er juist voor te zorgen dat er geen regen kwam. Er heerste een grote droogte en Elias daagde de priesters van Baal uit om op de berg Karmel uit te maken wiens god zich over het volk zou ontfermen. Elias bracht een offer aan Jahweh en werd verhoord, het offer van de Baalpriesters bleef onbeantwoord.

Mendelssohn schreef het oratorium in 1845 in opdracht van het Birmingham Festival. Julius Schubring schreef het libretto, zowel in het Duits als in het Engels. Tijdens het Birmingham Festival van 1846 werd het voor het eerst uitgevoerd in de Engelse versie en het was direct een doorslaand succes. Felix Mendelssohn was een groot bewonderaar van de oratoria van Handel en de Matthäus Passion van Bach (dat werk had hij in 1829 voor het eerst sinds Bachs dood weer uitgevoerd). In Elias is de invloed van deze meesters uit de barok te herkennen, maar Mendelssohn toont zich ook een geniaal componist uit de vroege Romantiek.

Het werk is geschreven voor solisten, koor en symfonieorkest. De Amerikaanse organist en musicoloog Norris Lynn Stephens (1930-2017) maakte een bewerking voor kerkorgel, waardoor het werk binnen het bereik van goede amateurkoren komt. Organist Wim Roelfsema nodigde Collegium Vocale Zutphen en Kamerkoor Poco Più uit om deze bewerking samen uit te voeren.

FELIX MENDELSSOHN BARTHOLDY (1809-1847)

Jakob Ludwig Felix Mendelssohn Bartholdy werd geboren op 3 februari 1809 in Hamburg, groeide op in Berlijn en is overleden op 4 november 1847 in Leipzig.

Felix groeide op in een intellectueel milieu. Zijn vader Abraham was bankier, zijn moeder Lea Salomon stond bekend als een uitermate artistiek en literair begaafde vrouw en zijn grootvader Mozes Mendelssohn was een bekend Joods filosoof.

Felix was een muzikaal wonderkind; hij trad al op negenjarige leeftijd op in het openbaar. Vanaf zijn twaalfde schreef hij zijn eerste composities. In 1833 was Mendelssohn muziekdirecteur van de stad Düsseldorf en in 1841 en 1842 “Generalmusikdirektor” in Berlijn. In 1843 richtte hij samen met de componist Robert Schumann het Leipziger Conservatorium der Musik op. Bach, Händel en Mozart waren grote voorbeelden voor Mendelssohn. In navolging van Bach schreef hij koraalcantates en motetten. In het tweedelige oratorium Elias zitten veel polyfone passages, en beide delen sluiten af met een complexe fuga. Hoewel hem in zijn muzikale carrière alles voor de wind ging, maakte zijn zwakke gestel hem emotioneel kwetsbaar. De dood van zijn lievelingszus Fanny in 1847 werd hem fataal: Felix Mendelssohn stierf in hetzelfde jaar, pas 38 jaar oud.

OVER DE UITVOERENDEN

De bariton Tiemo Wang begon zijn muzikale carrière als violist. Hij werkte bij verschillende ensembles zoals Het Gelders Orkest en de orkesten van de omroep. Als zanger heeft hij zich gespecialiseerd in het barok en hedendaagse repertoire. Hij zingt regelmatig met barokgezelschappen in binnen- en buitenland waaronder de Nieuwe Philharmonie Utrecht, BachPlus, Zefiro Torna, Il Gardelino uit België en Vocalconsort Berlin.

Sinds 2007 is Tiemo verbonden aan Silbersee (voorheen VocaLAB), waar hij onder meer meewerkte aan Séraphin van Wolfgang Rihm met het DoelenEnsemble in een regie van Neil Wallace, aan Passion van Pascal Dusapin in een regie van Pierre Audi (Holland Festival) en aan Xenakis' Oresteia (Transparent/Asko|Schönberg). Verder zong hij met Silbersee in coproducties met onder andere: Muziektheater Hollands Diep (Saar), het dansgezelschap Club Guy en Roni (Naked Lunch), Theater Sonnevance (kindervoorstelling Wij gaan op berenjacht en Lef) en met het blaaskwintet Calefax op het Karavaanfestival en het Oerolfestival (Dijkdrift). Met de interdisciplinaire voorstelling Daral Shaga (Silbersee/Feria Musica/Opera Limoges) toerde hij meerdere seizoenen door Nederland en Frankrijk.

Bij De Nationale Opera zong Tiemo de rol van proletariër in A Dog's Heart, een nieuwe opera van Alexander Raskatov en werkte hij mee aan Die Solda-

Bij de Nederlandse Reisopera zong hij William in **Robinson Crusoe** van **Jacques Offenbach** in een regie van Marcel Sijm. Bij De Munt Opera in Brussel werkte hij mee aan **Les Aveugles**, een muziektheatervoorstelling gebaseerd op het toneelstuk van Maeterlinck.

Tiemo Wang ontwikkelt zich steeds meer als multidisciplinair musicus. Hij combineerde zang, viool en theater in de solovoorstelling Contact, in opdracht van het Grand Theater Groningen en geregisseerd door Roswitha Bergmann. In de Silbersee-productie Dido Dido combineerde hij zang met de kemence, een Turkse vedel en in Lef bespeelde hij het Armeense blaasinstrument de duduk.

Met het jonge ensemble HYOID Contemporary Voices werkte hij mee aan het project **A History of the Voice** van performance-kunstenaar en componiste **Jennifer Walsh**, onder andere op het Transit Festival Leuven en het festival voor contemporaine muziek in Huddersfield (UK).

Het komende seizoen staan onder andere **Lieder eines fahrenden Gesellen** van **Mahler** (Odyssea Ensemble), **Elias** van Mendelssohn en **Brahms' Requiem** op het programma. Verder een Zuid-Amerikatournee met Il Gardelino en de première van een nieuwe kindervoorstelling Kriebel, een coproductie van de Nationale Opera en Oorkaan.

Organist **Wim Roelfsema** is actief als solist, koorbegeleider, continuo speler, begeleider van solisten (vocaal/instrumentaal) en privédocent. Tevens is hij als organist verbonden aan het Memorarium Gelderland (voormalige St. Jan de Doperkerk), de Parkstraatgemeente en de Waalse Kerk in Arnhem. Wim Roelfsema studeerde voor Docerend Musicus aan het conservatorium in Arnhem bij Bert Matter en Theo Jellema. Zijn diploma Uitvoerend Musicus behaalde hij aan het conservatorium in Enschede bij Gijs van Schoonhoven. Vervolgens studeerde hij met een beurs van het VSBfonds een jaar in Riga (Letland) bij Larisa Bulava, waar zijn eindconcert met een 10 werd gewaardeerd.

Naast optredens in Nederland speelde hij in België, Denemarken, Duitsland, Finland, Letland, Zweden en Zwitserland.

Van zijn hand verschenen bij de Belgische muziekgroep Digital Music Print (DMP) vier orgelbewerkingen uit cantates van **J.S. Bach** over de melodieën "Ein' feste Burg ist unser Gott", "Freu' dich sehr, o meine Seele", "Nun komm, der Heiden Heiland" en "Was mein Gott will, das g'scheh allzeit".

Dirigente **Saskia Regtering** studeerde af aan het conservatorium van Arnhem in de richting Schoolmuziek. Tijdens haar opleiding volgde zij vier jaar koor-directie bij Rob Vermeulen. Vervolgens studeerde zij solozang aan het Rotterdams conservatorium bij Carolyn Watkinson en voltooide zij deze studie op ArteZ bij Harry van Berne. Naast Collegium Vocale Zutphen dirigeert zij het kamerkoor Poco Più in Nijmegen en projectkoor Ventina Vocale. Met deze koren voert zij een zeer uiteenlopend repertoire uit. Zo stonden afgelopen jaren werken als motetten en cantatas van **Bach** op het programma maar ook werken als de **Vespers** van **Rachmaninov**, de **Messiah** van **Händel**, het **Weihnachtatorium** van **Bach**, het **Requiem** van **Durufié**, ein **Deutsches Requiem** van **Brahms**, het prachtige **Misere Mei** van **Allegrì** en zeer veel a capella koormuziek uit alle stijlperiodes. Recent heeft zij zeer succesvol het **Requiem** van en de **Vesperae solennes de Confessore** van **Mozart** uitgevoerd met the Utrecht Company of Music. Als zangeres treedt zij regelmatig solistisch op bij diverse koren. Met pianiste Marije Heemskerk vormt zij een duo, waarmee zij een uitgebreid liedrepertoire heeft opgebouwd en zingt zij als vast lid bij Musica Vocale Wageningen.

Collegium Vocale Zutphen en **Kamerkoor Poco Più** uit Nijmegen werden beide in 1989 opgericht. De koren staan onder leiding van Saskia Regtering en zingen ieder twee programma's per jaar. Het is niet de eerste keer dat de twee kamerkoren samen zingen: in 2013 hadden ze veel succes met concerten van **Ein Deutsches Requiem** van **Johannes Brahms**. Uitgevoerd werd de versie die organist en componist Wijnand van Klaveren maakte waarbij de orkestpartij werd bewerkt voor kerkorgel en ook toen was Wim Roelfsema de organist. In 2017 zongen ze samen de **Vespers** van **Sergei Rachmaninoff**. Volgens Saskia Regtering is het voordeel van het samenvoegen van twee kamerkoren dat de wat meer intieme klank van een kamerkoor hoorbaar blijft, ook al zingen er meer dan zeventig zangers.

Op www.pocopiui.nl en www.cvzutphen.nl kunt u alles over de programmering van de koren lezen. Ook vindt u daar informatie voor het geval u met een van beide koren mee zou willen zingen.

Sopranen	Alten
Carien de Broekert	Karin Cornet
Hetty Gunning	Marijke Costen
Ellen Herberts	Marianne Duym
Anne Hijstek	Marguerite Elfrink
Floor van Horen	Marije Heemskerk *
Ellen Kok	Hanneke Heesakkers
Yvonne Kusters	Pauline Hermsen
Minke Koopmans	Marijke Kaayk
Agnes Linders	Gerdie Katier
Hiljon Luijmes	Ineke Kuiling
Anna Maria van Paassen	Suzanne Lantinga
Gerdien da Ponte	Rebecca Luijten
Erica Regtering	Gerdien Nijenhuis
* Carin de Ruijter	Irene van Ommering
Liesbeth van Silfhout	Sjoukje Osinga *
Carla van der Steen	Jos de Val
Shelly Thuijns	Johanna van Warners
Marguerite Tuijn	Anke Witjes
Anja Wannet	Marlies te Witt

* vocaal ensemble

Tenoren	Bassen
Bert Bomer	Michiel van Alphen
Raymond de Glas	Pieter Belgers
Frank van Heijst	Arie van den Berg
Remko Hemmeler	Freek Driessen
Johan Kranenburg	Sascha Falkenhagen
Henny Kruip	Pim de Glas
Rohan Lakerveld	Maarten den Herder
Jos Marell	Christaan de Jong
Michiel Murray	Arjen Kompier
Bart van Oerle	Peter de Leeuwerk
Bart Ruis	Geert Linssen
Norbert de Ruijter	Hilmar Meijnen
Ysbrand van der Vleugel	Marinus van de Pol
Marco van Wijck	Philip da Ponte
	Frans Smeding
	Hans Smies

ELIAS
FELIX MENDELSSOHN, OP. 70

[Vertaling: www.koorbegeleidingen.nl]

N.B. Wij zingen niet alle delen van dit oratorium. Van de gedeelten die wij niet zingen is cursief een korte samenvatting weergegeven, zodat u het doorlopende verhaal kunt blijven volgen.

Elias, eerste deel

Einleitung Inleiding

Elias: So wahr der Herr, der Gott Israels, lebet vor dem ich stehe: Es soll diese Jahre weder Tau noch Regen kommen, ich sage es denn.	Elias: Zo waar als de Heer, de God van Israël, voor Wie ik sta, leeft: Er zal deze jaren regen noch dauw komen, tenzij ik het zeg!
--	--

I Chor I Koor

Das Volk: Hilf, Herr! Willst du uns denn gar vertilgen? Die Ernte ist vergangen, der Sommer ist dahin, und uns ist keine Hilfe gekommen! Will denn der Herr nicht mehr Gott sein in Zion? Die Tiefe ist versieget! Und die Ströme sind vertrocknet! Dem Säugling klebt die Zunge am Gaumen vor Durst! Die jungen Kinder heischen Brot! Und da ist niemand, der es ihnen breche.	Het volk: Help, Heer! Zult gij ons dan totaal verdelgen? De oogsttijd is verstreken, de zomer is voorbij en er is voor ons geen hulp gekomen! Wil de Heer dan geen God meer zijn in Zion? De dalen werden droog en de stromen hielden op te vloeien. De tong kleeft de zuigeling aan het gehemelte van dorst. De kinderen roepen om brood en niemand die het hun geeft!
--	---

2. Duett mit Chor 2. Duet met koor

Das Volk: Herr, höre unser Gebet.
Zwei sopranen: Zion streckt ihre
Hände aus,
und da ist niemand, der sie tröste.

Het volk: Heer, verhoor ons gebed!
Zwei sopranen: Zion strekt haar
handen uit
en er is niemand die haar troost.

3 - 4

*Oproep om zich te bekeren tot God, want uiteindelijk is Hij barmhartig.
Je bekeren... maar hoe vind je God?*

5 Chor 5 Koor

Das Volk: Aber der Herr
sieht es nicht. Er spottet unser!
Der Fluch ist über uns gekommen.
Er wird uns verfolgen,
bis er uns tötet!
'Denn ich der Herr, dein Gott,
ich bin ein eifriger Gott,
der da heimsucht der Väter Missetat
an den Kindern
bis ins dritte und vierte Glied
derer, die mich hassen.
Und tue Barmherzigkeit
an vielen Tausenden,
die mich liebhaben
und meine Gebote halten.'

Het volk: Maar de Heer
ziet het niet. Hij spot met ons.
De vloek is over ons gekomen.
Hij zal ons vervolgen,
tot Hij ons doodt.
'Want Ik, de Heer uw God,
ben een jalouse God,
die de misdaden der vaderen vergeldt
aan de kinderen
tot in het derde en vierde geslacht
van hen, die Mij haten.
En ik bewijs barmhartigheid
aan vele duizenden,
die mij liefhebben
en Mijn geboden onderhouden.

6 - 8

*Een engel geeft Elias de opdracht om zich te verbergen voor Koning Achab
en de Baälpriesters, eerst bij een afgelegen beek, later in een afgelegen dorp
bij een weduwe, bij wie Elias zich ontfermt over haar zieke kind
en hen beide nieuwe hoop geeft.*

7 Doppelquartet 7 Dubbelkwartet

Die Engel: Denn er hat seinen
Engeln befohlen über dir,
daß sie dich behüten auf allen deinen
Wegen, daß sie dich auf den Händen
tragen und du deinen Fuß
nicht an einen Stein stoßest.

De engelen: Want hij heeft zijn
engelen bevolen, dat zij u
beschermen op al uw wegen;
dat zij u op handen dragen
en gij uw voet niet zult stoten
aan een steen.

Ein Engel: Nun auch der Bach
vertrocknet ist, Elias,
mache dich auf, gehe gen Zarpath
und bleibe daselbst!
Denn der Herr hat daselbst einer
Witwe geboten,
daß sie dich versorge.
Das Mehl im Cad soll nicht
verzehret werden, und dem Ölkrüge
soll nichts mangeln, bis auf den Tag,
da der Herr regnen lassen wird
auf Erden.

9 Chor

Wohl dem, der den Herrn fürchtet
und auf seinen Wegen geht!
Wohl dem, der auf Gottes Wegen
geht! Denn Frommen geht das Licht
auf in der Finsternis.
Den Frommen geht das Licht auf
von dem Gnädigen, Barmherzigen
und Gerechten.

10 Rezitativ mit Chor

Elias: So wahr der Herr Zebaoth
lebet, vor dem ich stehe:
Heute, im dritten Jahr, will ich mich
dem Könige zeigen,
und der Herr wird wieder regnen
lassen auf Erden

König Ahab: Bist du's, Elias, bist du's,
der Israel verwirrt?

Das Volk: Du bist's, Elias, du bist's,
der Israel verwirrt!

Een engel: Omdat de beek nu
ook is uitgedroogd, Elias,
maak u gereed, ga naar Zarfath
en blijf daar.
Want de Heer heeft
een weduwe daar bevolen
u te verzorgen.
Het meel in de kruik zal niet
bederven en de olie zal in de fles
niet ontbreken tot op de dag dat,
dat de Heer het zal laten regenen
op aarde.

9 Koor

Zalig hij die de Heer vreest
en op Zijn wegen wandelt.
Zalig hij die op Gods wegen wandelt.
Voor de vromen gaat het licht op
in de duisternis.
Voor de vromen gaat het licht op
van Hem die genadig, barmhartig
en rechtvaardig is.

10 Recitatief met koor

Elias: Zowaar als de Heer der heer-
scharen leeft, voor Wie ik sta: na drie
jaar vanaf nu zal ik voor de koning
verschijnen
en de Heer zal het weer laten regenen
op aarde.

Koning Achab: Bent u het, Elias,
die Israël in verwarring brengt?

Het volk: U bent het, Elias,
die Israel in verwarring brengt!

Elias: Ich verwirrte Israel nicht,
sondern du, König,
und deines Vaters Haus, damit, daß
ihr des Herrn Gebot verlaßt
und wandelt Baalim nach.
Wohlan! So sende nun hin
und versammle zu mir das ganze
Israel auf den Berg Carmel,
und alle Propheten Baals,
und alle Propheten des Hains,
die vom Tische der Königin essen:
Da wollen wir sehn, ob Gott der
Herr ist.

Elias: Niet ik breng Israel
in verwarring, maar u, koning,
en uw huis, omdat u allen de geboden
van de Heer niet gehoorzaamt
en Baäl navolgt!
Nu dan, zendt boden uit
en verzamelt heel Israël
op de berg Karmel,
alle profeten van Baäl
en alle profeten van het bos,
die van de tafel van de koningin eten:
dan zullen we zien of God de Heer is!

Das Volk: Da wollen wir sehn, ob
Gott der Herr ist.

Het volk: Dan zullen we zien of God
de Heer is.

Elias: Auf denn, ihr Propheten Baals,
erwählet einen Farren,
und legt kein Feuer daran,
und rufet ihr an den Namen eures
Gottes, und ich will den Namen
des Herrn anrufen;
welcher Gott nun mit Feuer
antworten wird, der sei Gott.

Elias: Kom op dan, profeten van Baäl,
kiest een fakkel uit,
legt er geen vuur op aan,
maar roep de naam van uw god aan;
en ik zal de naam
des Heren aanroepen.
De God doe door vuur
antwoorden zal, die zal God zijn.

Das Volk: Ja, welcher Gott nun mit
Feuer antworten wird, der sei Gott.

Het volk: Ja, de God die door vuur
antwoorden zal, die zal God zijn.

Elias: Rufet euren Gott zuerst,
denn eurer sind viele!
Ich aber bin allein übrig geblieben,
ein Prophet des Herrn. Ruft eure
Feldgötter und eure Berggötter!

Elias: Roep uw god eerst aan,
want gij zijt met velen.
Ik ben alleen overgebleven, een pro-
feet des Heren. Roept uw veldgoden
en uw berggoden aan!

11 Chor

Propheten Baals: Baal, erhöre uns!
Wende dich zu unserm Opfer,
Baal, erhöre uns!
Höre uns, mächtiger Gott! Send' uns
dein Feuer und vertilge den Feind!

11 Koor

Profeten van Baäl: Baäl, verhoor ons!
Keer u tot ons offer,
Baäl, verhoor ons!
Verhoor ons, machtige god! Zend ons
uw vuur en verdelg de vijand!

12 Rezitativ und Chor

Elias: Rufet lauter!
Denn er ist ja Gott:
Er dichtet, oder er hat zu schaffen,
oder er ist über Feld, oder schläft er
vielleicht, daß er aufwache!
Rufet lauter, rufet lauter!

12 Recitatief en koor

Elias: Roept luider!
Want hij is immers God;
hij peinst of hij heeft iets te doen,
of is op reis, of hij slaapt misschien;
wellicht wordt hij wakker!
Roept luider, roept luider!

Propheten Baals: Baal, erhöre uns,
wache auf! Warum schläfst du?

Profeten van Baäl: Baäl, verhoor ons,
ontwaak! Waarom slaapt gij?

13 Rezitativ und Chor

Elias: Rufet lauter!
Er hört euch nicht!
Ritzt euch mit Messern und mit
Pfriemen nach eurer Weise.
Hinkt um den Altar, den ihr gemacht,
rufet und weissagt!
Da wird keine Stimme sein, keine
Antwort, kein Aufmerken.

13 Recitatief en koor

Elias: Roept luider!
Hij hoort u niet!
Verwondt u met messen en priemen,
zoals uw gewoonte is!
Springt om het altaar dat gij gemaakt
hebt. Roept en profeteert!
Er zal geen stem zijn, geen antwoord,
geen opmerken.

Propheten Baals: Baal!
Gib Antwort, Baal!
Siehe, die Feinde verspotten uns!

Profeten van Baäl: Baäl,
geef ons antwoord, Baäl!
Zie, de vijanden bespotten ons.

Elias: Kommt her, alles Volk,
kommt her zu mir.

Elias: Komt hier, heel het volk,
kom naar mij toe!

14 Arie 14 Aria

Elias: Herr, Gott Abrahams,
Isaaks und Israels, laßt heut kund
werden, daß du Gott bist
und ich dein Knecht.
Und daß ich solches alles
nach deinem Worte getan!
Erhöre mich, Herr, daß dies Volk
wisse, daß du der Herr Gott bist,
daß du ihr Herz danach bekehest!

Elias: Heer, God van Abraham,
Izaäk en Israël, laat nu bekend worden
dat Gij God zijt
en ik Uw knecht ben;
en dat ik dit alles
volgens Uw woord heb gedaan.
Verhoor mij, Heer, opdat dit volk zal
weten dat U God, de Heer zijt,
zodat U hun harten bekeert!

15 Quartett 15 Kwartet

Wirf dein Anliegen auf den Herr,
der wird dich versorgen,
und wird den Gerechten nicht
ewiglich in Unruhe lassen.
Denn seine Gnade reicht
so weit der Himmel ist,
und keiner wird zuschanden,
der seiner harret.

Werp uw zorgen op de Heer;
hij zal u beschermen
en de rechtvaardige niet
eeuwig in onrust laten.
Want zijn genade reikt
tot in de hemel
en die Hem verwachten,
worden niet beschaamd.

16 Recitatief met koor

Elias roept op de Baälpriesters in naam van God te overmeesteren.

17 - 20

Ook klinkt de bede aan God om de mensen die zo van de droogte te lijden hebben te helpen. Een knecht van Elias gaat op de uitkijk staan en ziet een klein wolkje aan de horizon, maar het zal groot genoeg zijn om veel regen te brengen. De mensen zijn blij en dankbaar.

Elias, tweede deel

21 Aria

De mensen worden opgeroepen opnieuw in God en zijn bedoelingen te geloven. God wil juist een helper zijn, voor wie je niet bang hoeft te zijn.

22 Chor 22 Koor

Fürchte dich nicht, spricht unser
Gott, fürchte dich nicht,
ich bin mit dir, ich helfe dir!
Denn ich bin der Herr dein Gott,
der zu dir spricht: Fürchte dich
nicht! Ob tausend fallen zu deiner
Seite und zehntausend zu deiner
Rechten, so wird es doch dich nicht
treffen.

Vreest niet, spreekt onze God;
Vreest niet,
ik ben met u, ik help u;
want Ik ben de Heer uw God,
die tot u spreekt: Vreest niet!
Of duizenden aan uw linkerzijde en
tienduizenden aan uw rechterzijde
vallen, het zal u niet treffen.

23 Rezitativ mit Chor 23 Recitatief met koor

Elias: Der Herr hat dich erhoben aus
dem Volk und dich zum König
über Israel gesetzt.
Aber du, Ahab, hast übel getan
über alle, die vor dir gewesen sind.
Es war dir ein Geringes,
daß du wandeltest in der Sünde
Jerobeams, und machtest dem Baal
einen Hain, den Herrn, den Gott
Israels zu erzürnen;
du hast totgeschlagen und fremdes
Gut genommen!
Und der Herr wird Israel schlagen,
wie ein Rohr im Wasser bewegt
wird, und wird Israel übergeben um
eurer Sünde willen.

Elias: De Heer heeft u uit het volk
verkoren en u tot Koning
over Israël gesteld.
Maar Gij, Achab, hebt onrecht gedaan,
meer dan allen die vóór u geweest zijn.
Het was u niet genoeg
in de zonde van Jerobeam te leven en
een bos aan Baäl te wijden,
om de Heer, de God van Israël,
te vertoornen.
Gij hebt u schuldig gemaakt aan dood-
slag en genomen wat aan uw naaste
toebehoorde. En de Heer zal Israël
slaan, zoals een riet in het water heen
en weer bewogen wordt en zal Israël
aan zijn lot overlaten vanwege uw
zonden.

Die Königin: Habt ihr's gehört, wie
er geweissagt hat wider dieses Volk?

De koningin: Hebt u gehoord, hoe hij
tegen het volk geprofeteerd heeft?

Das Volk: Wir haben es gehört!

Het volk: Wij hebben het gehoord!

Die Königin: Wie er geweissagt hat
wider den König in Israel?

De koningin: Hoe hij tegen de koning
van Israël geprofeteerd heeft?

Das Volk: Wir haben es gehört!

Het volk: Wij hebben het gehoord!

Die Königin: Warum darf er
weissagen im Namen des Herrn?
Was wäre für ein Königreich in
Israel, wen Elias Macht hätte
über des Königs Macht?

Die Götter tun mir dies und das,
wenn ich nicht morgen um diese
Zeit seiner Seel tue, wie dieser See-
len einer, die er geopfert hat
am Bache Kison.

Er hat die Propheten Baals getötet.
Er hat sie mit dem Schwert erwürgt.

Er hat den Himmel verschlossen.

Er hat die teure Zeit über uns ge-
bracht. So ziehet hin und greift Elias,
er ist des Todes schuldig.

Tötet ihn, laßt uns ihm tun,
wie er getan hat.

Das Volk: Er muß sterben!

Er hat sie erwürgt.

Er hat den Himmel verschlossen. Er
hat die teure Zeit über uns gebracht.

De koningin: Waarom mag hij
profeteren in de Naam des Heren?
Wat zou Israël voor een koninkrijk
zijn, als Elias meer macht
dan de koning had?

De goden mogen mij doen wat ze
willen, als ik niet morgen tegen deze
tijd zijn ziel aandoe, als hij aandeed aan
de ziel van één van hen die hij aan de
beek Kison geofferd heeft.

Hij heeft de profeten van Baäl gedood.

Hij heeft ze met het zwaard omge-
bracht. Hij heeft de hemel gesloten.

Hij heeft de hongersnood over ons
gebracht. Gaat dus heen en grijpt Elia;
hij is des doods schuldig!

Doodt hem. Laten we hem vergelden
wat hij gedaan heeft.

Het volk: Hij moet sterven.

Hij heeft ze omgebracht.

Hij heeft de hemel gesloten. Hij heeft
de hongersnood over ons gebracht.

24 Chor 24 Koor

Das Volk: Wehe ihm, er muß sterben!

Warum darf er den Himmel
verschließen? Warum darf er weis-
sagen im Namen des Herren?

Dieser ist des Todes schuldig!

Wehe ihm., er muß sterben,
denn er hat geweißt

wider diese Stadt,

wie wir mit unsern Ohren gehört.

So ziehet hin, greifet ihn, tötet ihn!

Het volk: Wee hem, hij moet sterven!

Waarom mag hij de hemel sluiten?

Waarom mag hij profeteren
in de Naam des Heren?

Deze is des doods schuldig!

Wee hem, hij moet sterven,

want hij heeft geprofeteerd
tegen deze stad zoals we

met eigen oren hebben gehoord.

Gaat dus heen, grijpt hem, doodt hem!

25 Recitatief

Koning Achab en zijn vrouw willen Elias gevangen nemen. Elias krijgt het advies te vluchten naar de woestijn. God zal je reisgenoot zijn op die tocht.

26 Arie 26 Aria

Elias: Es ist genug! So nimm nun,
Herr, meine Seele!
Ich bin nicht besser denn meine
Väter. Ich begehre nicht mehr zu
leben, denn meine Tage sind
vergeblich gewesen. Ich habe geeifert
um den Herrn, um den Gott
Zebaoth, denn die Kinder Israels
haben deinen Bund verlassen,
und dein Altäre haben sie
zerbrochen, und dein Propheten mit
dem Schwert erwürgt.
Und ich bin allein übriggeblieben;
und sie stehen danach, daß sie mir
mein Leben nehmen! Es ist genug!
So nimm nun, Herr, meine Seele! Ich
bin nicht besser denn meine Väter.
Nimm nun, o Herr, meine Seele!

Elias: Het is genoeg! Neem nu
mijn ziel tot U, Heer.
Ik ben niet beter dan mijn vaderen.
Ik wil niet langer leven, want mijn leven
is tevergeefs geweest.
Ik heb gezwoegd voor de Heer, de
God der heerscharen,
want de kinderen van Israël hebben
Uw verbond verlaten,
uw altaren hebben zij verwoest
en Uw profeten met het zwaard
gedood.
En ik alleen ben overgebleven en zij
zijn van plan mij van het leven te bero-
ven! Het is genoeg!
Neem nu mijn ziel tot U, Heer. Ik ben
niet beter dan mijn vaderen.
Heer, neem nu mijn ziel tot U!

27 Rezitativ 27 Recitatief

Tenor: Sieh, er schläft unter dem
Wacholder in der Wüste,
aber die Engel des Herrn lagern sich
um die her, so ihn fürchten.

Tenor: Kijk, hij slaapt onder de
jeneverboom in de woestijn,
maar de engelen van de Heer verza-
melen zich om hen die Hem vrezen.

28 Terzett 28 Trio

Drei Engel: Hebe deine Augen auf zu
den Bergen, von welchen dir Hilfe
kommt. Deine Hilfe kommt
vom Herrn, der Himmel und Erde
gemacht hat. Er wird deinen Fuß
nicht gleiten lassen, und der dich
behütet, schläft nicht.

Drie engelen: Heft uw ogen op naar de
bergen, vanwaar hulp tot u komt. Uw
hulp komt van de Heer,
die hemel en aarde geschapen heeft.
Hij zal uw voet niet laten wankelen
en Hij die u beschermt, slaapt niet.

29 Chor 29 Koor

Siehe, der Hüter Israels schläft noch schlummert nicht.
Wenn du mitten in Angst wandelst,
so erquickt er dich.

Zie, de beschermer van Israël slaapt of sluimert niet.
Als gij in angst leeft,
dan sterkt Hij u.

30 - 31

*Elia heeft de moed laten zakken en wil sterven (26).
Engelen proberen hem te bemoedigen (28/29)
en sporen hem aan om op te staan, nieuwe hoop te hebben en verder te reizen.*

32 Chor 32 Koor

Wer bis an das Ende beharrt,
der wird selig.

Wie tot het einde volhardt,
zal zalig worden.

33 Rezitativ 33 Recitatief

Elias: Herr, es wird Nacht um mich,
sei du nicht ferne!
Verbirg dein Antlitz nicht vor mir!
Meine Seele dürstet nach dir,
wie ein dürres Land.

Elias: Heer, het wordt nacht om mij heen;
wees Gij niet ver van mij!
Verberg Uw gezicht niet voor mij.
Mijn ziel dorst naar U,
als een dor land.

Der Engel: Wohlan den, gehe hinaus,
und tritt auf den Berg
vor den Herrn,
denn seine Herrlichkeit erscheint
über dir! Verhülle dein Antlitz,
denn es naht der Herr.

De engel: Wel dan, ga heen
en treed op de berg
voor het gezicht des Heren,
want Zijn heerlijkheid zal u
overstralen. Verberg uw gezicht,
want de Here nadert.

34 Chor 34 Koor

Der Herr ging vorüber,
und ein starker Wind, der die Berge
zerriß und die Felsen zerbrach,
ging vor dem Herrn her,
aber der Herr war nicht im Sturm-
wind. Der Herr ging vorüber, und
die Erde erbebte, und das Meer
erbrauste, aber der Herr
war nicht im Erdbeben.

De Heer ging voorbij,
en een sterke wind, die de bergen in
stukken scheurde en de rotsen
verbrijzelde, ging voor de Heer uit,
maar de Heer was niet in de
stormwind. De Heer ging voorbij en
de aarde begon te sidderen en de zee
te bruisen, maar de Heer
was niet in de aardbeving.

Und nach dem Erdbeben kam ein Feuer, aber der Herr war nicht im Feuer. Und nach dem Feuer kam ein stilles, sanftes Säuseln. Und in dem Säuseln nahte sich der Herr.

En na de aardbeving kwam er een vuur, maar de Heer was niet in het vuur. En na het vuur kwam er een stil, zacht suizen. En in het gesuizel naderde de Heer.

35 Rezitativ und Chor

Alt: Seraphim standen über ihm, und einer rief zum andern:

35 Recitatief en koor

Alt: Serafijnen omringden Hem en de één riep tot de ander:

Quartett mit Chor: Heilig, heilig, heilig ist Gott, der Herr Zebaoth. Alle Lande sind seiner Ehre voll.

Kwartet met koor: Heilig, heilig, heilig is God de Heer, de Heer der heerscharen. Alle landen zijn van zijn glorie vervuld.

36 - 42

Op de berg Horeb heeft Elia een godservaring (34) en die stimuleert hem om zich te richten tot de mensen van zijn volk, die hun geloof niet vaarwel gezegd hebben en die niet achter de Baälpriesters zijn aangelopen. Elia is blij zijn godsvertrouwen weer terug te hebben en reist verder door het leven en zijn leven wordt afgesloten met een "hemelvaart". Reden om God te loven om zijn liefde voor mensen die Hem trouw zijn.

Volg de aankondigingen van onze volgende concerten
via onze websites en via Facebook

www.pocopiu.nl
www.facebook.com/kamerkoor.pocopiu

www.cvzutphen.nl
www.facebook.com/CVZ.nl